

Defensores dels Drets Humans

PROPOSTES D'ACTIVITATS
DIDÀCTIQUES
2018 / 2019

ÍNDEX

QUADRE D'ACTIVITATS	2
ESQUEMA DE CORRESPONDÈNCIES	3
QUADRE RESUM	5
PRESENTACIÓ	6
ACTIVITAT 1. DRET A L'EDUCACIÓ EN DRETS HUMANS	8
ACTIVITAT 2. DRETS DELS INFANTS	10
ACTIVITAT 3. DRET A LA PAU	12
ACTIVITAT 4. DRET AL MEDI AMBIENT (CONSUM)	14
ACTIVITAT 5. DRET AL MEDI AMBIENT (RECURSOS NATURALS)	16
ACTIVITAT 6. DRETS DE LES PERSONES LGTBI	18
ACTIVITAT 7. DRETS DE LES MINORIES	20
ACTIVITAT 8. DRET A LA LLIBERTAT D'OPINIÓ I D'EXPRESSIÓ	22
ACTIVITAT 9. DRET A LA VERITAT, JUSTÍCIA I REPARACIÓ (MEMÒRIA HISTÒRICA)	24
ACTIVITAT 10. DRETS DE LES PERSONES REFUGIADES I LA POBLACIÓ MIGRANT	26
MATERIAL COMPLEMENTARI	28

Formularis de valoració:

- Per al professorat: <https://goo.gl/forms/EtN1UXT6E0c1yxdn2>
- Per a l'alumnat: <https://goo.gl/forms/BsiEUzJPDcS9vqWa2>

Editat per: Ciutats Defensores dels Drets Humans

Coordinació: Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Autoria: Montse López i Elena Díez-Villagrasa, membres d'AHEAD – Associació d'Educaadores i Educadors en Drets Humans

Febrer 2018

QUADRE D'ACTIVITATS PRIMAVERA 2018

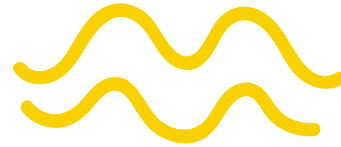
NÚM.	DRET	BREU RESUM	EDAT	COMPETÈNCIES
A01	Educació en drets humans Art. 26.2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	Joc de rol / Priorització: Imaginem que hem de viatjar cap a una nova terra. Per tal d'arribar-hi hem de llançar tot allò que no necessitem	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A02	Drets dels Infants Convenció Internacional dels Drets de l'Infant (CDI)	Debat / Priorització: Decidim quins articles de la Convenció dels Drets de l'Infant i escollim i parlem de la interdependència entre drets	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic
A03	Dret a la pau Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE)	Teatre-imatge: Creem "imatges" sobre un conflicte o situació de violència. Posteriorment, representen com seria una "imatge de pau" en la mateixa situació	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Artística i cultural
A04	Dret al medi ambient Art. 3 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE)	Debat / Visionat: Reflexionem sobre l'impacte mediambiental del nostre consum partint de l'embolcall del nostre esmorzar i sobre la producció dels productes de consum visionant el vídeo "La història de les coses"	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Matemàtica
A05	Dret al medi ambient Art. 3 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE)	Debat / Visionat: Reflexionem sobre certs recursos naturals mitjançant les situacions "Viure sense...". Visionem un documental per reflexionar sobre la relació d'aquests recursos i la mineria.	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Digital
A06	Dret de les persones LGTBI Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Declaració sobre orientació sexual i identitat de gènere	Posicionament / Debat: Ens ubiquem en l'espai segons categories de sexe, orientació sexual, identitat i rols de gènere. Fem un quadre d'exemples i reflexionem sobre els estereotips i la discriminació.	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic
A07	Drets de les Minories Declaració sobre els drets de les persones pertanyents a minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques	Joc de rol: Ens posem a la pell d'una altra persona i es plantegen les desigualtats com a motiu de discriminació i exclusió a les minories	15+	Comunicativa, lingüística i audiovisual Social i ciutadana Coneixement i la interacció amb el món físic Artística i cultural

NÚM.	DRET	BREU RESUM	EDAT	COMPETÈNCIES
A08	Dret a la llibertat d'opinió i expressió Art. 19 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	Visionat / Debat Visionem curt " No penso callar " d'Aministia Internacional. Escrivim afirmacions o preguntes entorn a la llibertat d'expressió i fem debat en format peixera	15+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic
A09	Dret a la memòria històrica Resolució 2005/66 sobre el dret a la veritat de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides	Entrevistes Ens informem sobre els impactes de els impactes en la població durant la Guerra Civil i Dictadura mitjançant entrevistes a testimonis i entitats	15+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A10	Dret de les persones refugiades i la població migrada Art. 14 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	Joc de rol / Priorització Ens posem en la pell d'una altre persona i segons les notícies decidim què fem: si deixariem casa nostra o no, si deixariem casa nostra però en el nostre país, o si deixariem el nostre país	15+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

DEFENSORS I ACTIVITATS

	A01	A02	A03	A04	A05	A06	A07	A08	A09	A10
Chema Caballero Espanya	●	●	●						●	
Yolanda Oquelí Guatemala	●		●	●	●			●		
Silvia Berrocal Colòmbia	●		●				●	●	●	●
Edilberto Daza Colòmbia	●		●				●	●	●	●
Dimir Viana Brasil	●	●		●	●			●		
Patricio Vindel Hondures	●					●	●	●		

		A01	A02	A03	A04	A05	A06	A07	A08	A09	A10
		EDUCACIÓ EN DRETS HUMANS	DRETS DELS INFANTS	PAU	DRET AL MEDI AMBIENT	DRET AL MEDI AMBIENT	DRETS LGTBI	MINORIES	LLIBERTAT D'EXPRESSIONÍ	MEMÒRIA HISTÒRICA	REFUGIADES I POBLACIÓ MIGRANT
		Joc de rol / Priorització:	Joc de rol / Priorització:	Teatre-imatge:	Debat/visionat	Debat/visionat	Posicionament / Debat	Joc de rol:	Visionat / Debat	Entrevistes	Joc de rol / Priorització:
		12+	12+	12+	12+	12+	12+	15+	15+	15+	15+
		Imaginem que hem de viatjar cap a una nova terra. Per tal d'arribar-hi hem de llançar tot allò que no necessitem	Decidim quins articles de la Convenció dels Drets dels Infants escollim i parlem de la interdependència entre drets	Creem “imatges” sobre un conflicte o situació de violència. Posteriorment, representen com seria una “imatge de pau” en la mateixa situació	Reflexionem sobre l'impacte mediambiental del nostre consum partint de l'embolcall del nostre esmorzar i sobre la producció dels productes de consum visionant el vídeo “La història de les coses”	Reflexionem sobre certs recursos naturals mitjançant les situacions “Viure sense...”. Visionem un documental per reflexionar sobre la relació d'aquests recursos i la mineria.	Ens ubiquem en l'espai segons categories de sexe, orientació sexual, identitat i rols de gènere. Fem un quadre d'exemples i reflexionem sobre els estereotips i la discriminació.	Ens posem a la pell d'una altra persona i es plantegen les desigualtats com a motiu de discriminació i exclusió a les minories	Visionem curt d'Aministia Internacional. Escrivim afirmacions o preguntes entorn a la llibertat d'opinió i expressió i fem debat en format peixera	Ens informem sobre els impactes en la població durant la Guerra civil i dictadura mitjançant entrevistes a testimonis i entitats	Ens posem en la pell d'una altre persona i segons les notícies decidim què fem: si deixariem casa nostra o no, si deixariem casa nostra però en el nostre país, o si deixariem el nostre país
Chema Caballero (Espanya)	Exmissioner i cooperant especialitzat en reinserció de nens soldat (drets dels infants i dret a la pau)										
Yolanda Oqueli (Guatemala)	Líder comunitària contraria a projecte miner (drets mediambientals)										
Silvia Berrocal (Colòmbia)	Líder social impulsora del procés Perdón Público per a les famílies víctimes (dret a la pau)										
Edilberto Daza (Colòmbia)	Líder camperol desplaçat denunciant (dret a a la pau)										
Dimir Viana (Brasil)	Activista i artista (dret a una vida digna i dret mediambiental)										
Patricio Vindel (Hondures)	Activista defensor dels dret LGTBI asilat a l'Estat Espanyol										

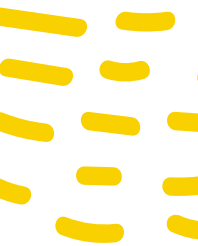
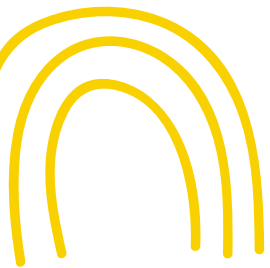
PRESENTACIÓ

Ciutats Defensores dels Drets Humans és un projecte conjunt entre el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, l'Institut de Drets Humans de Catalunya i l'Institut Català Internacional per la Pau, amb la participació de municipis catalans i altres institucions, que vol donar a conèixer la feina dels defensors i defensores dels drets humans al conjunt de la ciutadania dels municipis participants. Igualment es busca evidenciar i conscienciar a la ciutadania de les ciutats participants sobre la necessitat d'integrar la defensa dels drets humans en la nostra tasca quotidiana.

Un dels principals objectius del projecte és sensibilitzar a les persones més joves, no només amb les visites de les persones defensores dels drets humans als centres educatius, sinó també amb un treball a l'aula amb enfocament d'educació en drets humans, basat en metodologia participativa i vivencial. Aquest quadern que us presentem pretén ser una caixa d'eines d'aprenentatge significatiu tant per adquirir coneixements sobre drets humans, així com, i sobretot, per tal que el jovent pugui desenvolupar les habilitats i actituds necessàries per a la promoció i defensa dels drets humans.

El recurs pedagògic referent d'aquest quadern és el “Manual Petit Compass d'Educació en Drets Humans per a Infants” del Consell d'Europa, traduït al català per AHEAD – Associació d'Educaores i Educadors en Drets Humans. Algunes de les propostes didàctiques d'aquest quadern estan basades en activitats d'aquest manual, així com en activitats de recursos pedagògics de Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, Amnistia Internacional i Escola de Cultura de Pau. En tot cas, sobre les activitats de referència podeu trobar més informació seguint l'enllaç de la proposta didàctica

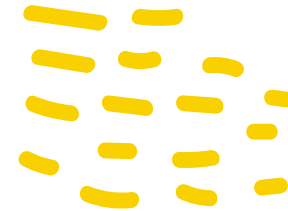
Amb aquestes propostes vinculades a un dret en concret, els joves podran familiaritzar-se amb els drets humans mitjançant l'experiència viscuda tant en l'activitat com en la vida quotidiana, i d'aquesta manera podran sentir empatia amb les persones defensores dels drets humans i la seva tasca. Tot i que hi ha propostes per a la franja d'edat a partir de 12 anys i, d'altres per als i les joves a partir de 15 anys, us recomanem que valoreu la capacitat de reflexió del vostre grup, i us animem a adaptar d'altres activitats encara que siguin una franja d'edat superior o inferior.

DESENVOLUPAMENT:

6.- Demanem als grups que penguin el seu full paperògraf o DINA5. Com si es tractés d'una exposició, convidem a les participants a que visitin i observin els altres paperògrafs. A continuació cada grup presenta el seu paperògraf i analitzem entre totes el que ha escollit i prioritzat cada grup.

- Quines accions podem fer nosaltres per la promoció, protecció i defensa dels drets humans?

- Fem una revisió i anàlisi de la Declaració Universal dels Drets Humans per identificar on són reconeguts els drets necessaris per viure, créixer i desenvolupar-nos.

[illegible]

NOTA: Activitat basada en «25. Navegant cap a una terra promesa» del [Petit Compass. Manual d'Educació en Drets Humans per a Infants](#) del Consell d'Europa, traduït i adaptat per AHEAD - Associació d'Educadores i Educadors en Drets Humans.

COIXÍ

MANTA

MÒBIL

LLIBRETA

ACTIVITAT 2: DRETS DELS INFANTS

DESENVOLUPAMENT:

1.- Comencem l'activitat amb una pluja d'idees sobre els drets humans per veure com de familiaritzat està el grup i/o per refrescar el que ja han après anteriorment sobre els drets humans.

2. - Fem grups de dos persones i donem a cada grup dues "Targetes de Drets", paper i bolígraf. A continuació, les parelles llegeixen els dos articles que tenen a les targetes i han de decidir quin dels dos és més important. Llavors escriuen les raons per haver escollit un dret en comptes de l'altre.

3.- Recollim les targetes de drets "menys importants". Demanem a cada grup de quatre que, amb el dret que han escollit, s'ajunti amb un altre grup de quatre. En aquest grup de vuit, repeteixen el primer pas i decideixen quin dels drets de les dues targetes és més important per a les persones participants i escriuen els seus arguments.

4.- De nou, recollim les targetes de "drets menys importants" i fem una llista amb el títol "Drets menys importants" en un paperògraf o a la pissarra.

5.- Quan els grups han pres la seva darrera decisió, demanem a cada grup que llegeixi en veu alta la «Targeta de Drets Humans» que han escollit com la més important i expliquen els motius d'haver fet aquesta elecció. A mesura que els van llegint, fem una llista amb el títol "Els nostres drets". Només quedaran de dos a quatre drets, depenent de la grandària del grup.

6.- REFLEXIONEM:

- Ha estat difícil posar-se d'acord? Per què?
- Per què heu escollit un dret en comptes d'un altre?
- Escoltant els arguments dels altres, heu canviat d'opinió respecte a un dret que creieu més important? Per què?
- Esteu d'acord amb els motius que els altres grups han donat per les seves eleccions? Per què?
- Tothom té els mateixos drets? Tothom té tots els drets?
- Aquests drets comporten responsabilitats? Quines?
- Quines són les persones o els col·lectius més vulnerables en aquest sentit?
- Quins exemples específics tenim de la interrelació entre els drets (p. ex. el dret a l'educació i el dret a la informació)

OBJECTIUS:

- Entendre que els drets són universals, inalienables i interdependents
- Familiaritzar-se amb els drets civils i polítics i amb el Pacte Internacional que els recull
- Prioritzar i arribar a un consens mitjançant el debat

EDAT:

+12

TEMPS:

60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Paper i bolígrafs
- Paperògraf i retoladors o pissarra i guix
- "Targetes de Drets" suficients per a la meitat del nombre de persones participants (veure material complementari)

8.- Repartim les targetes de drets «menys importants» aleatòriament i demanem a les participants que les llegeixin en veu alta. Parlem de què passaria si eliminéssim de la realitat aquests drets:

- Imagineu què passaria sense el dret "X"? (Mencionem diversos drets de la llista de drets "menys importants")
- Com us afectaria a vosaltres perdre algun d'aquests drets "menys importants"?
- Com afectaria perdre algun dels drets "menys importants" als drets que hem escollit?

RECOMANACIONS

· Expliquem que els drets humans són universals, indivisibles, inalienables i interdependents, tal com diu la Declaració Universal dels Drets Humans.

· Expliquem que les targetes de drets que s'han fet servir són alguns dels drets recollits en el Pacte Internacional sobre els Drets Civils i Polítics i la diferència amb el Pacte Internacional sobre els Drets Econòmics, Socials i Culturals.

· Si el grup és nombrós, demanem que els grups de vuit persones s'ajuntin amb un altre grup de vuit i tornin a decidir quin dels drets de les dues targetes és més important i que escriguin els seus arguments. Finalment demanem que els dos grups de setze persones exposin els drets escollits i arribin a un consens sobre quin dret és més important mitjançant el debat. També podem començar per fer grups de tres o quatre persones depenent del nombre de persones participants.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca dels articles corresponents als drets en el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics per llegir el seu redactat complert i adaptar-ho al nostre llenguatge.
- Consensem i redactem entre tots i totes un "conveni" amb drets i responsabilitats que considerem més importants pel propi grup i/o centre educatiu.

NOTA: Activitat basada en «23. Més important...per a qui?» del [Petit Compass. Manual d'Educació en Drets Humans per a Infants](#) del Consell d'Europa, traduït i adaptat per AHEAD - Associació d'Educa-dores i Educadors en Drets Humans.

ACTIVITAT 3: DRET A LA PAU

DESENVOLUPAMENT:

1.- Parlem sobre el tema de la violència amb les persones participants fent les següents preguntes i anem recollint les respostes en un paperògraf o pissarra:

- Què és per vosaltres la violència?
- Quines formes de violència hi han? (física, verbal i psicològica)
- Davant d'una acció de violència: quins són els rols de les persones que hi participen? (autor/a, víctima, testimoni que no ajuden o persones que ajuden)
- Com i en quins àmbits exercim o vivim la violència entre nosaltres? (aula, escola, amistats, família, barri o ciutat) I com ens afecta en les nostres emocions? I en les nostres relacions?
- En quins mitjans se'ns transmet violència? (videojocs, mitjans de comunicació, pel·lícules, xarxes socials) I com ens afecta en les nostres emocions? I en les nostres relacions?

2.- Fem grups de 4 a 6 persones. Expliquem a cada grup que tenen 5 minuts per parlar sobre situacions de conflicte que hagin viscut o observat com a violentes en diferents àmbits i/o mitjans. Procurem que hi hagi diversitat.

3.- Cada grup ha d'escollir una situació de violència sobre la qual s'ha parlat i ha de crear una "imatge de no pau" estàtica o congelada per mostrar-la als altres. Recordem que totes les persones del grup han de tenir un paper, que han de representar sense cap mena de so o moviment i expressant amb tot el cos, especialment amb l'expressió facial, les emocions de cada personatge.

4.- Demanem a cada grup que representi la seva "imatge". La resta de participants observa i comenta què creu que succeeix a la imatge. El grup que la presenta, però, no pot fer cap comentari en relació a les valoracions. REFLEXIONEM:

- Qui exerceix la violència? Qui la pateix? Quins són i que fan els/les testimonis?
- Quins sentiments o emocions us provoca l'escena i cadascun dels personatges?

OBJECTIUS:

- Reflexionar sobre la violència: les seves raons i formes i les possibles respostes
- Desenvolupar de manera vivencial formes no violentes de resoldre els conflictes
- Prendre consciència de les pròpies emocions i sentir empatia amb les dels altres

EDAT:

+12

TEMPS:

De 60 a 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Artística i cultural

MATERIALS:

- Fulls de paperògraf o pissarra
- Fulls i bolígrafs

5.- A continuació demanem a les participants que tornin a treballar en grups per parlar de com la mateixa situació o conflicte que han representat abans es podria representar amb una "imatge de no-violència", és a dir, com seria la "imatge de pau" d'aquesta situació amb idees concretes de resolució, suport i protecció.

6.- Cada grup representa la seva "imatge de pau" per a les altres participants. Es torna a destinar una estona a un petit debat després de cada representació. El grup que representava la imatge pot explicar quina era la situació exacta que volia representar abans i ara. REFLEXIONEM:

- Quina diferència hi ha en relació a l'anterior imatge?
- Quins sentiments o emocions us provoca la nova imatge?
- Què creieu que ha passat entre una imatge i l'altre?

7.- Convidem a la resta de participants que suggereixin altres possibles "imatges de pau" i que el grup les representi de nou. També podem convidar a les persones que proposin la resolució que s'incorporin a la nova "imatge de pau" per modificar-la.

8.- REFLEXIONEM:

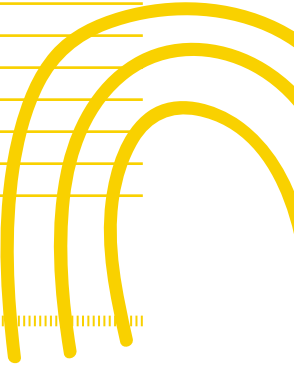
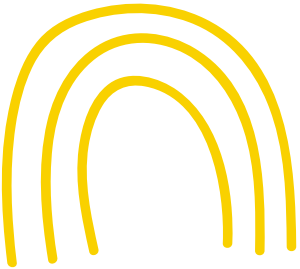
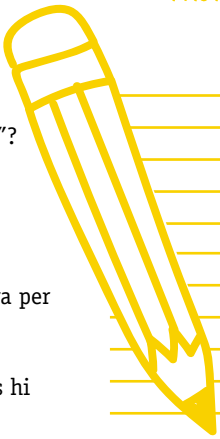
- Com us he sentit representant les "imatges de no pau"?
- Ha estat difícil trobar una imatge de "pau"? Per què?
- Com us he sentit representant les "imatges de pau"?
- Us heu inspirat en alguna experiència pròpia o propera per fer les "imatges"? Quines?
- Creieu que existeix el dret a la pau? Quins altres drets hi estan relacionats?
- Com es vulnera aquest dret? I com es pot protegir?
- Creieu que hi ha violència quan no es poden satisfer les necessitats bàsiques i en són negades? En quines situacions hi ha aquesta violència estructural?
- Quines actituds són necessàries per resoldre els conflictes de manera constructiva i positiva, és a dir, per promoure el dret a la pau?

RECOMANACIONS

- Si en el grup hi ha persones que han estat víctimes de violència, hem de ser especialment curoses a l'hora de tractar el tema i valorar si la persona i la resta de participants estan preparades per parlar sobre situacions personals. Podem proposar que s'inspirin en situacions o missatges de violència que reben en els mitjans de comunicació i les xarxes socials.
- Introduïm l'activitat fent alguns exercicis expressió d'emocions mitjançant el cos i l'expressió facial (tristesa, por, ràbia, alegria, vergonya, fàstic, impotència, etc) per tal de fer escalfament i que connectin amb els sentiments i/o reaccions dels personatges. Les animem que observin les seves pròpies emocions i sentin empatia amb les de l'altra.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem fotografies de les "imatges" per realitzar una exposició amb reflexions i propostes sobre el dret a la pau, com prevenir la violència i com construir formes no violentes per resoldre els conflictes.
- Fem visionat de les "Càpsules de pau" del Institut Català Internacional per la Pau on persones d'arreu del món i de contextos diferents responen a la pregunta "què és per a tu la pau?" Demanem als grups que en facin una càpsula responent a la mateixa pregunta.

DESENVOLUPAMENT:

- Nombre d'embolcalls reutilitzables i tipologies
- Nombre d'embolcalls d'un sol ús i tipologies

- Quin tipus d'embolcall està més estès a la nostra classe?
- Entre les diferents opcions reutilitzables, hi ha alguna diferència? Alguna que ens cridi l'atenció? De quins materials estan fets?

3.- Fem una pluja d'idees sobre els avantatges i inconvenients de cada tipologia

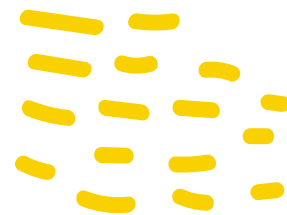
- Conèixer els impactes dels nostres hàbits de consum en el medi ambient, especialment en relació a la generació de residus.
- Reflexionar sobre possibles canvis d'hàbits que contribueixin a una reducció de la nostra petjada ecològica i en els drets humans d'altres persones.
- Reflexionar sobre els vincles entre medi ambient i els drets humans.

+12

90 minuts

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Matemàtica

- Pissarra i retoladors de pissarra
- Ordinador, projector i accés a internet
- Vídeo “La història de les coses”:
- Versió oficial amb subtítols en castellà: <https://www.youtube.com/watch?v=9GorqroigqM>
- Versió doblada: <https://www.youtube.com/watch?v=ykfp1WvVqAY>

EMBOCALLS D'UN SOL ÚS		EMBOCALLS REUTILITZABLES	
AVANTATGES	INCONVENIENTS	AVANTATGES	INCONVENIENTS

- Quin impacte tenen uns i altres sobre el medi ambient?

- Què ens pesa més a l'hora de triar com gestionem el nostre esmorzar, els avantatges o inconvenients dels diferents tipus d'embolcalls?

- Què us ha semblat el vídeo? Hi ha res que us hagi sorprès?
- Quina relació trobeu que té el vídeo amb la taula que hem fet anteriorment? Podríem completar-la? Dediquem temps a aquesta part.

· Si tornem a avaluar què pesa més, avantatges o inconvenients dels diferents tipus d'embolcalls, hi ha algun canvi respecte abans? Quins?

- Hi ha avantatges al nostre llistat que impliqui a altres persones? Quines?

- Hi ha inconvenients al nostre llistat que impliqui a altres persones? És just?

- Quin impacte té la gestió de residus en el medi ambient?

Quina relació té amb els drets humans?

6.- REFLEXIONEM sobre el nostre consum, més enllà de l'esmorzar:

· Podríem fer extensiu els avantatges i inconvenients que hem llistat per als embolcalls amb altres elements de consum de la nostra vida quotidiana? Quins? I a l'escola?

- Com podem disminuir la producció de residus en el nostre consum? Com podem reduir la seva generació de residus?

- Com podem allargar la vida útil dels materials i, per tant, ajornar que esdevinguin “residus”?

- Com podem gastar menys fent el mateix i/o fer-ho diferent i gastar i embrutar menys?

- En el cas de generar residus, quines opcions tenim amb els residus?

- Si disposem de més temps, abans de veure el vídeo, investiguem sobre l'origen dels materials i el seu impacte al medi ambient, així com de les formes d'eliminació dels mateixos. Podem trobar dades concretes a [Recull de recursos](#) [Embolcalls + Sostenibles](#) de l'Ajuntament de Barcelona i a [Hàbitat Guia d'activitats per a l'educació ambiental](#) .

- El dret humà a gaudir d'un medi ambient saludable i no degradat és un dret humà de 3a generació, per més informació veure [Història del Drets humans d'Amnistia Internacional Catalunya](#).

Podem inspirar-nos en l'ús creatiu de material reciclable que duen a terme artistes com el brasiler [Dimir Viana](#), dirigent d'una cooperativa que fa recollida de paper per al seu posterior reciclatge a la ciutat de Belo Horizonte, i més a prop nostre, el col·lectiu [Drap Art](#).

- Reflexionem més sobre la nostra petjada ecològica mitjançant el [questionari de VidaSostenible.org](https://www.vida-sostenible.org/): recollim dades a casa durant una setmana, compartim-les i fem estadístiques.
- Investiguem sobre el concepte d'economia circular introduït al final del vídeo "La història de les coses" a partir de la següent fitxa inclosa la [Guia Didàctica de l'Àrea Metropolitana de Barcelona](#).
- Podem aprofundir sobre els impactes del nostre consum de minerals a escala global amb l' ACTIVITAT 05. Viure sense..." d'aquesta mateixa guia.

NOTA: Activitat inspirada en el projecte d'Escoles + Sostenibles, de l'Ajuntament de Barcelona: [Embolcalls + Sostenibles / Esmorzars + Saludables](#)

ACTIVITAT 5: DRET AL MEDI AMBIENT: VIURE SENSE...

DESENVOLUPAMENT:

1.- Fem quatre grups i repartim a cada grup una targeta amb un dels següents títols:

- Un dia sense METALLS
- Un dia sense OR
- Un dia sense AIGUA
- Un dia sense AIGUA POTABLE

Donem temps per tal que treballin en grup fent pluja d'idees sobre com seria la seva vida diària sense aquell element i per investigar a internet els usos possibles de cadascun dels elements repartits.

2.- Demanem als grups que preparin una breu representació (3-5 minuts) per descriure com seria la vida sense aquests elements, sense que es mencioni l'element. A continuació demanem a cada grup que representi el que hagi preparat. La resta de l'alumnat intenta esbrinar quin element està mancant a cada representació, i es desvetlla en cas que no s'endevini.

3.- REFLEXIONEM:

- Us ha costat pensar en quin paper juga cada element a la nostra vida? Us ha sobtat res del que se us ha acudit o trobat quan heu fet recerca? Per què?
- Quan heu vist les representacions, ha estat fàcil saber quin element estava faltant a cada representació? Us ha sobtat res de les representacions? Per què?
- Coneixíeu tots els usos que es fa de l'or?
- Quins problemes o dificultats comunes en les diferents situacions representades?
- Afecta alguna de les situacions els drets humans? Com?
- Podríeu dir que hi ha alguna situació pitjor que les altres? Podríeu decidir amb el que heu vist què és més important per a la nostra vida (aigua o metall)?
- Quin vincle hi ha entre aigua i metalls?

OBJECTIVUS:

- Conèixer els impactes de la mineria en el medi ambient, especialment en la contaminació de les aigües.
- Reflexionar sobre com el nostre consum també té un impacte en el medi ambient.

EDAT:

+12

TEMPS:

90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Digital

MATERIALS:

- Paper i bolígrafs
- Targes amb els títols: “Un dia sense METALLS”, “Un dia sense OR”, “Un dia sense AIGUA” i “Un dia sense AIGUA POTABLE”.
- Ordinador, projector i accés a internet
- Vídeo “Minería: (De)construyendo el futuro de todos”:
<https://www.youtube.com/watch?v=NnMIhtyvwkY>

4.- Seguim amb el visionat del vídeo ["Minería: \(De\) construyendo el futuro de todos"](#) que clarifica aquesta relació entre aigua, aigua potable, i metalls, i específicament l'or. Demanem a l'alumnat que anoti les idees del documental que parlen a favor i en contra de la mineria.

5.-REFLEXIONEM:

- Què us ha semblat el vídeo? Hi ha res que us hagi sorprès?
- Quina relació hi ha entre la mineria i l'aigua? Quin impacte té l'extracció de minerals al medi ambient?
- Creieu que aquest impacte mediambiental afecta només a les comunitats on s'instal·len les fàbriques? Per què?
- Per què els impactes negatius mediambientals no són considerats una despesa real a l'hora d'avaluar els beneficis de la mineria?
- Creieu que el nostre consum (com i què consumim) té alguna cosa a veure amb la contaminació de les aigües per la mineria? Què podem fer?

6.- Dediquem la darrera part de la sessió a reflexionar sobre la nostra relació amb aquest tema que inicialment sembla tant llunyà.

- Tot i que és possible que els joves no comprin joies d'or, els podem fer saber que exigeix la certificació "Or verd" per saber que l'or ha estat obtingut de manera responsable amb el medi ambient i els miners i mineres.
- Tot i que la proporció d'or destinada per a dispositius electrònics és petita en relació a la destinada a finalitats no especulatives o de joieria, consumir-ne i llençar-los implica un malbaratament d'aquest recurs. Per aquest motiu és important fer-ne un ús responsable, informar-se sobre opcions alternatives, renovar-los només quan sigui necessari i reciclar-los.

RECOMANACIONS

- És possible que el grup treballant sobre “Viure sense OR”, necessiti temps per a investigar perquè els usos quotidians d'aquest metall no són tan evidents. És important fer-los adonar especialment sobre el seu ús en els dispositius electrònics com ara mòbils, televisió i ordinadors.
- Existeixen a internet força vídeos sobre la importància dels minerals a la nostra vida quotidiana donat els esforços que ha hagut de fer la mineria per no tenir tants detractors als països del sud. Tot i que certament estem rodejats de minerals i la vida seria difícil sense certs materials, és important reflexionar en com el dret a un medi ambient sa, equilibrat i segur, i altres drets socials de les persones que viuen vinculades a zones mineres, està per sobre de comoditats i els beneficis d'un pocs. Igualment, cal insistir que ens fixem en els tipus de mineria amb més alt impacte mediambiental i social.
- Per tal d'aprofundir sobre la nostra responsabilitat com a consumidors/es de productes electrònics, conèixer alternatives, així com d'altres impactes d'aquests aparells, inclosos altres minerals que generen conflictes, podem consultar l'article [“El preu de l'electrònica”](#) de la campanya “Som comerç just i banca ètica” (SETEM) i conèixer més sobre l'obsolescència programada amb el reportatge [“Comprar, tirar, comprar”](#) dirigit per Cosima Dannoritzer.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Reflexionem sobre els drets mediambientals i la defensa del territori amb el visionat del vídeo relacionat amb la defensora de drets humans Yolanda Oqueli de Guatemala: ["Defensoras-es. La Puya un ejemplo de defensa del territorio"](#)
- Aprofundim sobre l'impacte mediambiental a escala global de la mineria, en aquest cas artesanal, amb el visionat del documental rodat a Moçambic "La fiebre del oro" de Medicus Mundi. El tràiler, i molts més continguts, el trobareu a <http://lafiebredeoloro.org/>. Per més informació per poder visionar el documental contactar amb [mediterrania@medicusmundi.es](#)
- Fem una recerca sobre una empresa o negoci que estigui contaminant els rius o platges a la nostra ciutat o una de propera. Per més detalls sobre aquesta activitat, vegeu l'ACTIVITAT 5 de les [Propostes d'activitats didàctiques de Ciutats Defensores dels Drets Humans 2015](#)

ACTIVITAT 6: DRETS DE LES PERSONES LGTBI

DESENVOLUPAMENT:

1.- Expliquem que anomenarem parelles de categories indicant un lloc en l'espai que representa cada categoria (ex: cada extrem d'una línia imaginària que va a banda i banda de l'espai). Demanem a les persones participants que s'ubiquin en un punt de la línia segons amb quina categoria s'identifiquin:

- Mascle - Femella
- Home - Dona
- Masculí - Femení
- Heterosexual - Homosexual

2.- Demanem a les participants que facin grups de tres a cinc persones (segons el nombre de participants) i donem a cada grup un sobre amb targetes de categories i targetes d'exemples.

3.- Demanem als grups que han d'aparellar els exemples amb la categoria que creuen que correspon, consultant al diccionari si tenen algun dubte sobre alguna paraula.

4.- Demanem als grups que exposin el seu quadre de categories i exemples en un full de paperògraf o DIN A5 i comparteixin amb la resta de grups com l'han construït.

5.- REFLEXIONEM:

- Creieu que les categories de sexe són només mascle i femella? Quines altres hi ha?
- Creieu que els rols de gènere són només masculí i femení? Quins altres hi ha?
- Creieu que les categories d'identitat de gènere són només home i dona? Quines altres hi ha?
- Creieu que l'orientació sexual es defineix només per heterosexual o homosexual? Quines altres hi ha?
- Creieu que alguns d'aquests exemples estan exclosos del sistema binari de gènere actual (lo "normativizat" o considerat normal)? Per què?

OBJECTIUS:

- Distingir entre les categories de sexe, identitat i rols de gènere i orientació sexual
- Reflexionar sobre els estereotips de gènere: com es creen i com es reproduïxen
- Sensibilitzar sobre la vulneració de drets que pateixen les persones LGTBI

EDAT:

+12

TEMPS:

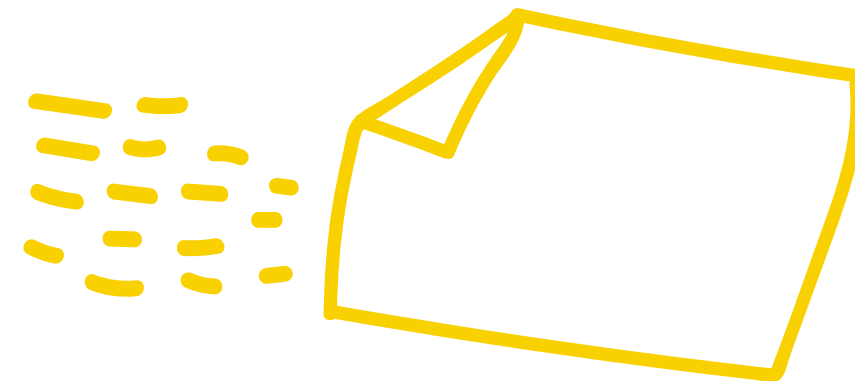
De 45 a 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Social i ciutadana

MATERIALS:

- Targetes de categories i d'exemples en relació a sexe i gènere (material complementari)
- Fulls de paperògraf o DIN A5
- Cel·lo o blue-tack

- Amb quines "etiquetes" (paraules, frases o actituds) es discrimina a aquestes persones?
- De quina manera creieu que els estereotips de gènere afecten la manera que tractem les persones?
- Per què els estereotips sexistes o de gènere limiten els drets humans de les persones?
- Heu patit alguna vegada una discriminació per raó d'aquests estereotips? Com us heu sentit?
- Sou conscients d'haver discriminat algú per raó d'aquests estereotips? Com us he sentit?
- Què podem fer per "trencar" amb els estereotips sexistes i de gènere que discriminen?

RECOMANACIONS

- Si en el grup hi ha persones que han estat víctimes d'assetjament per la seva orientació sexual o identitat o rol de gènere, hem de ser especialment curosos a l'hora de tractar el tema i valorar si la persona i el grup estan preparats emocionalment per parlar sobre situacions personals.
- En el pas 1 és possible que hi hagi confusió sobre els conceptes. Podem preguntar a les participants si coneixen les diferències i aprofitem per introduir els conceptes ni binaris, o podem demanar que de moment s'ubiquin allà on creguin i que després aclarim conceptes.
- Aclarim els conceptes no binaris ni jerarquitats de categories de sexe, identitat i expressió (rol) de gènere, i orientació sexual. Per això recomanem el [marc conceptual i recomanacions metodològiques](#) de la campanya educativa "Ni uniformes ni etiquetes: per una escola i un món intercultural i amb equitat de gènere" de la Fundació Akwaba, el·laborat pel col·lectiu Lo Relacional.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Repetim el pas 1 de l'activitat i demanem a les persones participants que s'ubiquin de nou en l'espai segons les categories després d'haver aclarit els conceptes:
 - Mascle - Femella
 - Home - Dona
 - Masculí - Femení
 - Heterosexual - Homosexual
- Fem recerca sobre quines campanyes de sensibilització en defensa i promoció dels drets dels col·lectius LGTB hi ha en el nostre municipi i a l'àmbit nacional i internacional.

NOTA: Activitat basada en «Sessió 2 Bloc Secundària» de la [Guia Pedagògica Ni Uniformes ni etiquetes - Primera fase](#), de la Fundació Akwaba.

ACTIVITAT 7: DRETS DE LES MINORIES

DESENVOLUPAMENT:

1.- Expliquem que aquesta activitat és un joc de rol i creem un ambient tranquil amb música suau de fons. Convidem a les persones participants a asseure's (preferiblement en el sòl) i a romandre en silenci durant una estona, fent respiracions profundes amb els ulls tancats.

2.- Repartim les targetes de rols a les participants i els hi demanem que les llegeixin, les guardin i no les mostrin a ningú. Per ajudar a les participants a construir un retrat dels seus rols i de les seves vides, les convidem a pensar un nom pel seu personatge i llegim alguna de les següents preguntes amb pauses:

- Com era la teva infantesa?

- En quin tipus de casa vas viure? Quantes persones hi vivíeu? Qui formava part de la teva família?
- Quina classe de jocs vas jugar? Amb qui jugaves? Què t'agradava fer?
- Anaves a l'escola? A quina escola? Quines matèries t'agradaven més?
- Quin tipus de treball tenia el teu pare? I la teva mare?

- Què fèieu durant les vacances?

• Com és la teva vida diària ara?

- On vius? Amb qui?
- La teva família és diferent a la de la infantesa? I les teves amistats?
- Treballes? En què? Amb els diners que guanyes en tens prou per cobrir les teves necessitats?
- Què fas al matí, a la tarda, a la nit?
- Què fas en el teu temps lliure? Què fas en les teves vacances?

· Què et fa feliç? Què t'emociona? Què t'enfada? Què et posa trist? A què tens por?

OBJECTIVUS:

- Promoure l'empatia amb les persones que pertanyen a minories ètniques, religioses, lingüístiques i socials
- Fomentar la comprensió de la diversitat i les relacions interculturals
- Prendre consciència sobre la desigualtat d'oportunitats a la societat

EDAT:

+15

TEMPS:

De 45 a 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Targetes de rols i situacions (veure material complementari)
- Un espai obert
- Un aparell d'àudio i música tranquil·la i suau.

3.- Demanem a les participants que romanguin en silenci absolut formant una fila, una al costat de l'altra (com en una línia de partida). Els hi fem saber que es llegirà una llista de situacions. Cada vegada que puguin contestar "sí" a la situació, hauran de fer un pas al capdavant. En cas contrari, hauran de romandre en el lloc on estan i no moure's. Si la frase pot ser certa per a aquesta persona que estan imaginat, llavors, han d'avançar un pas endavant. Si no, s'han de quedar quietes.

4.- Llegim les situacions d'una a una. Es fa una pausa entre elles per donar temps a les participants que facin, o no, un pas al capdavant i mirar al voltant per fixar-se en les posicions de les altres participants. Les convidem a respirar profundament cada vegada que decideixen sobre una situació i revisin com se senten i com està el seu cos.

5.- Al final, convidem a les participants a fixar-se en les seves posicions finals. Llavors els hi donem un parell de minuts per sortir del rol abans de passar a la reflexió (per exemple: respirant, comptant fins a tres i dient en veu alta el seu nom propi).

6.- REFLEXIONEM:

- Què ha passat en aquesta activitat? Com us sentiu? Com està el vostre cos?

- Us ha estat fàcil o difícil de fer el rol que us ha tocat? Per què?

- Com us heu construït la identitat d'aquesta persona a qui representàveu? Us heu inspirat en alguna persona?

- Com us heu sentit imaginant-vos com aquesta persona?

Tenia quelcom amb comú amb vosaltres?

- Com us heu sentit quan fèieu un pas endavant? I quan no?

- Si fèieu passes endavant sovint, quan us heu adonat que la resta no avançaven tant com vosaltres?

- Per què creieu que la persona que representàveu avançava o no avançava?

- Heu sentit en cap moment que no es respectaven o que es vulneraven els vostres drets humans?

- Creieu que això que ha passat aquí passa també en el món que vivim? Per què creieu que passa?

- Què fa que algunes persones tinguin més o menys oportunitats que a d'altres? Què fa que hi hagi desigualtats socials?

RECOMANACIONS.

- Modifiquem o creem les pròpies targetes de rol de manera que siguin properes a la realitat de les participants i al context actual, mantenint l'equilibri de gènere i diversitat i tenint cura d'evitar posar en evidència participants que es puguin trobar en una situació personal massa semblant a la d'una targeta de rol en concret.

· Per tal d'emfatitzar l'impacte de veure com va creixent la distància entre les participants, adaptem els rols de manera que només unes poques persones puguin avançar, és a dir, que puguin contestar «sí».

- Parem especial atenció a les participants que es puguin trobar inquietes, tocades emocionalment, que no aconseguixin sortir del rol un cop acabat l'exercici, o que mostrin un comportament poc habitual, i intentem parlar individualment amb aquestes persones.

NOTA: Activitat adaptada de «37. Un pas endavant» del [Petit Compass. Manual d'Educació en Drets Humans per a Infants](#) del Consell d'Europa, traduït i adaptat per AHEAD - Associació d'Educaores i Educadors en Drets Humans.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca sobre les minories que hi ha al municipi: quines dificultats, oportunitats i reptes tenen, quines aportacions fan a la comunitat i quins deures i responsabilitats tenen cap a aquestes persones elles mateixes, la comunitat i el govern

- Convidem a representants de minories o de grups de suport presents al municipi per tal que comparteixin les seves dificultats, reptes i aportacions.

This image shows a single sheet of yellow paper with horizontal blue lines. A vertical red line runs down the left side, creating a margin. The paper is otherwise blank, with no text or other markings.

ACTIVITAT 8: DRET A LA LLIBERTAT D'OPINIÓ I EXPRESSIÓ

DESENVOLUPAMENT:

1.- Visualitzem el vídeo breu "No penso callar" d'Amnistia Internacional. Després de la visualització demanem a les persones participants quines idees i emocions expressen les persones protagonistes en relació a la llibertat d'expressió i opinió.

2.- Demanem a les participants que facin una pluja d'idees sobre les limitacions o vulneracions que es poden donar en la llibertat d'informació, expressió i opinió, tant al nostre entorn més proper (aula, escola, família, amistats) com en altres entorns (en l'àmbit municipal, estatal i internacional).

3.- Demanem a les participants que per parelles escriguin en una targeta una afirmació o pregunta sobre l'exercici de la llibertat d'expressió i opinió i les seves limitacions o dificultats. Recollim les targetes i fem una tria per proposar en el debat.

4.- Situem quatre cadires en un cercle al centre de la sala, apuntant cap al centre (és a dir, formant una ronda). Dues de les cadires representaran opinions a favor de l'afirmació (amb cartell enganxat que posi "a favor") i dues en contra de la mateixa (amb cartell enganxat que posi "en contra"). Aquestes cadires formen la peixera. Se situen més cadires als voltants per fora del cercle intern, també apuntant al centre.

5.- A continuació expliquem les pautes per a fer un debat en format peixera:

- Quatre persones ocupen les cadires de la peixera. Aquestes participants són els peixos. La resta de les participants seuen en les cadires addicionals per fora de la peixera i són les observadores. No pot quedar mai cap cadira buida a la peixera, ni poden estar les mateixes quatre persones en el debat tota l'estona.
- Solament els peixos poden parlar. Tothom que vulgui expressar la seva opinió s'aproparà a la peixera i farà un copet a l'esquena de la persona a la qual vol substituir (tenint en compte si està a una cadira "a favor" o "en contra"). S'evitarà entrar a la peixera per a repetir arguments.
- Establim un temps de debat per a cada tema; es podrà tallar abans si es creu que s'han esgotat els arguments.

OBJECTIVES:

- Entendre el dret a la llibertat d'informació, expressió i opinió i les seves limitacions o vulneracions
- Comprendre la importància de la participació en les societats democràtiques
- Millorar les aptituds personals per tal d'assolir el consens

EDAT:

+15

TEMPS:

60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Ordinador amb accés a internet i altaveus
- Projector i pantalla
- Targetes en blanc i retoladors
- Cadires (tantes com persones participants)
- Dos cartells “a favor” i “en contra”

6.- REFLEXIONEM:

- Com us sentiu ara? Com us heu sentit durant el debat?:
 - Quan éreu peixos opinant?
 - Quan éreu observadores sense poder opinar?
 - Quan us han fet el copet a l'esquena per sortir de la peixera?
- Ha estat fàcil escoltar els arguments dels altres? Ha estat fàcil pensar i expressar arguments?
- Han canviat les vostres idees a mesura que escoltàveu nous arguments?
- Creieu que és important que totes i tots participem expressant la nostra opinió? Per què?
- Amb quines idees us quedeu de tot el que s'ha parlat?
- Per poder tenir una opinió i expressar-la, que necessitem prèviament? (dret a la informació i dret a participar)
- Quan i perquè es poden veure limitades o vulnerades la llibertat d'informació, expressió i d'opinió? Existeix censura al nostre país? A l'escola? A la ciutat?

RECOMANACIONS

- Aclarim que en aquest exercici la gent és lliure d'expressar opinions polèmiques o poc convencionals, sempre sense ofendre a cap de les persones presents. Convidem també que tothom pugui expressar opinions i punts de vista amb els que no necessàriament estiguin d'acord, per tal de mantenir viu el debat i fer l'esforç de posar-se a la pell de les persones amb diferents opinions.
- Moderem el debat dinamitzant-lo amb les afirmacions i preguntes dels post-its o d'altres que tinguem preparades, assegurant que se segueixin les regles de la peixera i controlant el temps.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca sobre persones que han defensat la llibertat d'informació, expressió i opinió arreu del món (periodistes, activistes de drets humans, ciberactivistes).
- Fem un article d'opinió en relació al que hem après amb aquesta activitat sobre la participació i ho publiquem al blog del nostre centre educatiu.

ACTIVITAT 9: DRET A LA VERITAT, JUSTÍCIA I REPARACIÓ (MEMÒRIA HISTÒRICA)

DESENVOLUPAMENT:

- 1.- Contextualitzem l'activitat en la guerra civil i la dictadura a l'Estat Espanyol i expliquem que en grups de tres persones tindran dues setmanes per fer una entrevista a alguna persona que hagi viscut els impactes d'una i/o l'altre.
- 2.- Per facilitar l'entrevista, es pot fer una pluja d'idees del que es podria preguntar.
 - Com va viure la guerra civil i/o la dictadura?
 - Quines conseqüències va tenir en la seva vida diària i en el seu entorn?
 - Com era la relació amb persones de l'altre bàndol?
 - Com es va fer per, un cop acabada la guerra, reprendre la coexistència?
 - Que s'hagués pogut fer millor?
- 3.- Una vegada fetes les entrevistes, se'n comparteix els resultats.
- 4.- REFLEXIONEM:
 - Què us han semblat les entrevistes?
 - Com us heu sentit fent de periodistes?
 - Què és el que us ha cridat més l'atenció?
 - Hi ha hagut desacords com a grup a l'hora de preparar i fer l'entrevista? Com ho heu solucionat?
 - Quines conseqüències va tenir la guerra civil i la dictadura en la població?
 - Quin impacte va tenir en grups especialment vulnerables?
 - Quines vulneracions de drets ens van donar?
 - Quins factors van facilitar la coexistència entre els bàndols? Quins factors la van dificultar?
 - Penseu que la reconciliació va ser efectiva? En què sí? En què no?

OBJECTIUS:

- Fomentar l'empatia amb la població que va patir els impactes de la guerra civil i la dictadura a l'Estat Espanyol
- Conèixer la vulneració de drets civils i polítics durant la guerra civil i la dictadura a l'Estat Espanyol
- Reflexionar sobre les dificultats de la reconciliació

EDAT:

+15

TEMPS:

90 minuts per preparar i compartir i 1-2 hores per fer

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Gravadora o paper i llapis per prendre apunts

RECOMANACIONS

- Introduïm els durs sentiments que s'han de fer front quan hi ha un enfrontament en una mateixa comunitat, o fins i tot familiars amb qui fins poc abans s'havia conviscut, i quins grups de persones van patir especialment els impactes de la guerra civil i la dictadura. Podem preguntar si alguna persona del grup té algun exemple per compartir de persones de la mateixa família, poble o barri que estiguessin en bàndols enfrontats o que fos perseguida o torturada durant la guerra civil o la dictadura.
- Si els grups no tenen cap persona coneguda que hagi viscut la guerra civil o la dictadura, els convidem a investigar i contactar entitats i institucions especialitzades en memòria històrica per tal que puguin obtenir més informació.
- Pot ser interessant seleccionar les persones a entrevistar de forma que es pugui tenir la percepció dels dos bàndols, i poder així contrastar les percepcions.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Publiquem les entrevistes i/o un article en el blog de l'escola i/o en u diari digital del barri o municipi.
- Fem una obra artística (monument, estàtua, mural) en relació a la memòria històrica amb missatges de reparació i reconciliació i la mostrem a tota l'escola i/o al barri.

NOTA: Activitat basada en «Explica'm com va ser» del [Mai més i en lloc! Guia per treballar l'impacte de la Guerra civil](#) de l'Escola de Cultura de Pau.

ACTIVITAT 10: DRETS DE LES REFUGIADES I POBLACIÓ MIGRANT

DESENVOLUPAMENT:

- 1.- Demanem a les persones participants que facin una pluja d'idees de les coses que els hi agrada sobre el lloc on viuen i ho escriviu a la pissarra. A continuació, demanem a les participants què creuen que passaria si aquestes coses els hi fossin arravatades, què creuen que farien i a on anirien.
- 2.- Expliquem que aquesta activitat és un joc de rol, on a cadascuna se li repartirà un paper i hauran de prendre decisions sobre si deixarien casa seva segons les notícies que els hi anirem donant.
- 3.- Donem a cada participant una targeta de rol que, segons el nombre de participants s'han de repetir sense que ho sàpiguen. Quan repartim les targetes de rols els hi demanem que després de llegir-les, tanquin els ulls i s'imaginin qui és aquesta persona: quines necessitats, preocupacions, desitjos, motivacions i emocions té.
- 4.- Expliquem que llegirem una sèrie de notícies, i que tot i que són inventades hi ha gent que passa per situacions reals molt similars. Cada participant ha de decidir si la situació descrita en la notícia els faria deixar casa seva o no, deixar casa seva però quedar-se en el seu país, o deixar el seu país. Expliquem que una cantonada de l'habitació representarà casa seva, una altra la resta del país, i una altra la resta del món. Podem posar un cartell gran a cada cantonada amb el títol.
- 5.- En cada notícia totes les participants hauran de començar a casa seva. Quan hi hagi una nova notícia cada participant s'haurà de moure o quedar a la cantonada segons considerin, sense importar el que esculli la resta de participants.
- 6.- Després de cada notícia demanem a les participants que en silenci pensin com s'han sentit i perquè han escollit aquella cantonada i contempli quantes persones hi ha cada cantonada. En aquelles situacions que les participants han decidit marxar, fem en veu alta les següents reflexions per tal que hi pensin:
 - Per què has pres aquesta decisió? Com et sents?
 - Què necessites pel viatge? I per la casa nova?
 - Com afecta la teva decisió a la teva comunitat?

OBJECTIUS:

- Analitzar les causes per les quals la gent migra
- Introduir els conceptes de persona refugiada i sol·licitant d'asil
- Fomentar l'empatia amb les persones migrants i refugiades

TEMPS:

De 60 a 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i interacció amb el món físic
- Social i ciutadana
- Artística i cultural
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Targetes de rols (veure material complementari)
- Situacions i notícies (veure material complementari)

7.- REFLEXIONEM:

- Com us heu imaginat el vostre personatge?
- Hi ha hagut diferències entre les quals teníeu el mateix personatge?
- Com us heu sentit cada vegada que decidíeu marxar de casa? I no marxar?
- Us heu sentit especialment vulnerables pel vostre rol? Per què?
- Per què heu fet aquesta elecció? Us he sentit lliures d'escollir el que volíeu fer?
- Per què creieu que la gent marxa de la seva ciutat o del seu país?
- Com són vulnerats els seus drets humans?
- Quina relació té amb les experiències i històries de vida de les persones migrants, refugiades o sol·licitants d'asil?

RECOMANACIONS

- Per tal d'ajudar a les persones participants a identificar-se amb el propi rol, creem un ambient d'introspecció amb música tranquil·la. Per tal d'ajudar-les que es desprenguin del personatge abans de la reflexió, demanem que tanquin els ulls i facin tres respiracions conscients i després es moguin per la sala per deixar el personatge.
- Introduïm què és una persona refugiada i la diferència entre conceptes: migrant, refugiat/a, sol·licitant d'asil i apàtrida.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca sobre grups de persones migrants, refugiades i sol·licitants d'asil al municipi o país, inclòs fotos, històries, cites i mapes.
- Fem una recerca sobre la protecció internacional i espanyola a les persones refugiades i sobre el dret d'asil.

NOTA: Activitat basada en "B1. Deixaries casa teva?" de la [Maleta Refug: treballar a l'escola el dret d'asil i les persones refugiades](#) de Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat CCAR.

MATERIAL COMPLEMENTARI

ACTIVITAT 2: DRETS DELS INFANTS

DRET A LA NO DISCRIMINACIÓ ARTICLE 2 CDI Els infants tenen dret a no patir discriminació per cap motiu, inclosos raça, color, sexe, llengua, religió, opinió, origen, estatus social o econòmic, discapacitat, naixement o qualsevol altra qualitat seva, dels seus pares o tutors legals.	DRET A L'INTERÈS SUPERIOR DE L'INFANT ARTICLE 3 CDI Totes les accions i decisions que afectin els infants han d'estar basades en allò que és millor per a ells.	DRET A LA VIDA I AL DESENVOLUPAMENT ARTICLE 6 CDI Els infants tenen dret a viure i créixer en bones condicions. Els governs haurien de garantir la seva supervivència i un desenvolupament saludable.
DRET A LA NO SEPARACIÓ DELS PARES ARTICLE 9 CDI No s'han de separar els infants dels seus pares si no és pel seu benestar. Si els pares se separen, els infants tenen dret a mantenir el contacte amb tots dos. S'ha de permetre que les famílies que viuen a països diferents puguin moure's d'un a l'altre i reunir-se com a família.	DRET A RESPECTAR LES OPINIONS DELS INFANTS ARTICLE 12 CDI Quan els adults prenen decisions que afecten els infants, aquests tenen dret a dir lliurement què creuen que hauria de passar i que es tinguin en compte les seves opinions.	LLIBERTAT D'EXPRESSION I INFORMACIÓ ARTICLE 13 CDI Els infants tenen dret a buscar, trobar i compartir informació a través de tots els mitjans. La televisió, la ràdio i els diaris haurien d'oferir informació que els infants poguessin entendre, i no haurien de promoure materials que els perjudiquessin a ells o als altres.
DRET A LA PRIVACITAT, L'HONOR I LA REPUTACIÓ ARTICLE 16 CDI Els infants tenen dret a la privacitat. La llei ha de protegir-los d'atacs contra la seva forma de vida, reputació, família i llar.	DRET A PROTECCIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA ARTICLE 19 CDI Els Estats han de garantir que l'infant estigui ben atès i protegit davant de qualsevol tipus de violència, maltractaments, abús, negligència o abandonament mentre està sota la tutela dels seus pares, tutors legals o qualsevol altre persona responsable de cuidar-se.	ATENCIÓ ALTERNATIVA I ADOPCIÓ ARTICLES 20 I 21 CDI Si els pares o tutors legals no poden cuidar-se dels infants, l'Estat té l'obligació de proveir els infants d'atenció alternativa, respectar l'origen religiós, cultural i ètnic de l'infant, i assegurar-se que només les institucions autoritzades duen a terme adopcions.

INFÀNCIA AMB DISCAPACITATS ARTICLE 23 CDI Els infants amb discapacitat tenen dret a rebre atenció especial, suport i educació, de manera que puguin arribar a tenir una vida plena i independent i participin tant com puguin en la comunitat.	DRET A LA SALUT I ELS SERVEIS SANITARIS ARTICLES 24 I 26 CDI Els infants tenen dret a una atenció sanitària de qualitat, a la seguretat social, a aigua neta, a aliments nutritius i a un entorn net i a educació per a la salut, per tal que estiguin sans i estalvis. Els països rics, a més, han d'ajudar els països més pobres a assolir aquests objectius.	DRET A UN NIVELL DE VIDA ADEQUAT ARTICLE 27 CDI Els pares o tutors legals tenen la responsabilitat d'oferir unes condicions de vida adequades al desenvolupament de l'infant. L'Estat ha de proporcionar serveis i ajuda als pares o tutors legals.
DRET A L'EDUCACIÓ ARTICLE 28 CDI Els infants tenen dret a rebre educació en escoles que respectin la seva dignitat humana. L'educació primària ha de ser gratuïta i obligatòria. Els països rics han d'ajudar els països pobres a assolir aquest objectiu.	COMUNITATS MINORITÀRIES I INDÍGENES ARTICLE 30 CDI Els infants tenen dret a aprendre i practicar les tradicions, la religió i la llengua de la seva família, tant si aquestes són les mateixes que les de la majoria de les persones al seu país, com si no ho són.	DRET AL LLEURE, LA CULTURAL I ELS JOCS ARTICLE 31 CDI Els infants tenen dret a relaxar-se i jugar, així com a unir-se en un ampli ventall d'activitats recreatives, culturals i artístiques.
PROTECCIÓ EN CONFLICTES ARMATS ARTICLE 38 CDI Els Estats no han de permetre que els menors de 15 anys (menors de 18 en majoria de països europeus) siguin reclutats ni que participin en els combats en temps de guerra. Els infants que viuen en zones que estan en guerra han de rebre una protecció especial.		

ACTIVITAT 6: DRETS DE LES PERSONES LGTBI

CATEGORIES

SEXE	IDENTITAT DE GÈNERE
ROL DE GENÈRE	ORIENTACIÓ SEXUAL

EXEMPLES

MASCLE	FEMELLA	INTERSEXUAL
HOME	DONA	TRANSGÈNERE
MASCULÍ	FEMENÍ	NOIA MASCULINA
TRANSEXUAL	NOI FEMENÍ	HOMOSEXUAL
HETEROSEXUAL	BISEXUAL	ASEXUAL

ACTIVITAT 7: DRETS DE LES MINORIES

PROPOSTES DE TARGETES DE ROLS

Ets una mare soltera sense feina en un barri perifèric d'una gran ciutat d'Amèrica Llatina
Ets una estudiant universitària, filla del gerent d'una oficina bancària
Ets una dona jove amb VIH positiva portada amb engany des d'Ucraïna per tràfic de blanques
Ets una persona que només es pot moure en cadira de rodes
Ets una persona refugiada d'Afganistan i no has pogut reunir encara la teva família
Ets una persona addicta a l'heroïna que ha estat varies vegades a rehabilitació
Ets una noia roma que mai va acabar l'escola i que es dedica a la venda ambulant
Ets una persona a qui han diagnosticat una malaltia mental
Ets un jove amazic de la regió del Sàhara-Sahel, sense feina ni llar, que va emigrar amb només 12 anys
Ets la filla de l'ambaixador de Noruega en el país on vius
Ets una dona lesbiana educada en l'islam pels teus pares que van emigrar des de Marroc
Ets fill d'un immigrant xinès que té un pròsper comerç de menjar ràpid
Ets una persona gran que va migrar als Estats Units des d'una comunitat indígena a Chiapas (Mèxic)
Ets el propietari d'una empresa d'importacions i exportacions divorciat

PROPOSTES DE SITUACIONS

- Mai has passat per una dificultat financera greu.
- Tens un habitatge adequat amb electricitat, aigua, telèfon i televisor.
- Pots utilitzar i beneficiar-te d'internet.
- Sents que el teu idioma, religió i cultura són respectats en la societat en la qual vius.
- Pots parlar i llegir la teva llengua materna més enllà del teu àmbit familiar.
- Sents que la teva opinió en assumptes socials i polítics són importants, i que els teus punts de vista són escoltats.
- Altres persones et consulten sobre diferents assumptes.
- No tens por de ser detinguda per la policia.
- Saps a on anar per demanar consell i ajuda quan ho necessites.
- Tens protecció social i mèdica adequada a les teves necessitats.
- Pots anar de vacances una vegada a l'any.
- Pots convidar a les teves amistats a sopar a casa teva.
- Mai t'has sentit discriminada a causa de la teva identitat de gènere o orientació sexual.
- Sents que pots estudiar i pots escollir la teva professió.
- No tens por a ser assetjada o atacada als carrers, mitjans o xarxes socials.
- Pots votar en les eleccions nacionals i locals.
- Pots celebrar les festes religioses més importants amb els teus familiars i amistats.
- Pots participar en un seminari internacional o anar de vacances a l'estranger.
- Pots anar al cine, teatre o concerts almenys una vegada al mes.
- No tens por pel teu futur i el de la teva família.
- Pots comprar roba nova almenys una vegada cada tres mesos.
- Pots enamorar-te de la persona de la teva elecció sense prejudicis socials.
- Pots anar de la mà de la teva parella al carrer sense por a agressions o insults.
- Sents que les teves competències són apreciades i respectades en la societat en la qual vius.

ACTIVITAT 10: DRETS DE LES PERSONES REFUGIADES I POBLACIÓ MIGRANT

PROPOSTES DE TARJETES DE ROLS

Ets una persona gran amb dificultats per caminar i reps molt suport i ajuda per fer les teves activitats diàries dels teus veïns i veïnes.	Ets l'únic doctor en la teva comunitat i dirigeixes una clínica molt concorreguda. Tens un germà que viu en el país veí i que t'anima que hi vagis a viure amb ell.	Ets una bona estudiant que vols finalitzar els seus estudis a l'estranger. Tot i que els teus pares no tenen bona salut, tu estàs desitjant marxar.
Tens una família monoparental amb dos infants. No tens cap parent a la zona i lluites per sobreviure donat que no pots treballar.	Ets mestre a l'escola primària i has viscut a la zona durant molts anys. Coneixes les famílies i infants de l'escola molt bé i ets una persona respectada per la teva comunitat.	Tens una petita granja i vens la teva collita a la teva comunitat com a mitjà de vida. No guanyes molts diners i lluites per aconseguir-ne més.
Ets una persona amb intel·ligència límit. Per la teva salut depens de la medicació i necessites acompanyament familiar i supervisió terapèutica.	Ets una dona embarassada que està esperant la teva primera criatura i estàs tenint un embaràs complicat. Necessites repòs.	Ets un comerciant que dediques a vendre coses de segona mà a la teva botiga. Has engegat un negoci de venda per internet que comença a tenir èxit.
Ets una funcionària que treballa a l'Ajuntament municipal des de fa molt de temps. Ets una de les responsable de gestionar l'administració sanitària a la teva ciutat.	Ets una persona jove sense feina i que acaba de sortir per tercera vegada de rehabilitació per addicció a l'alcohol. La teva família no et vol acollir.	Ets una periodista que treballa al diari digital nacional i estàs amenaçada de mort per haver publicat reportatges denunciant la corrupció del teu país.

PROPOSTES DE SITUACIONS I NOTÍCIES

CONFLICTE		POBRESA
NOTICIA 1	Fa temps que hi ha lluites constants entre dos grups ètnics al teu país. Tot i que les lluites estan localitzades en una part del país, hi ha hagut brots de violència a la teva ciutat on la majoria de persones pertanyen a un dels grups ètnics. La gent té por i procuren quedar-se dins de casa tant com sigui possible. Algunes s'han mogut a altres parts del país.	Vius en un poble d'agricultura que ha patit una sequera severa que afecta a tot el país. El fracàs de collita any rere any ha colpejat el teu poble molt durament, causant pobresa extrema. A banda de l'agricultura, hi ha molt pocs treballs assequibles. Moltes persones joves ha marxat per trobar millors treballs en altres parts. Algunes escriuen dient que guanyen més diners a fora.
NOTICIA 2	La lluita s'ha estès i està arribant a la teva ciutat. L'exèrcit està sent enviat als carrers per mantenir l'ordre. Les autoritats han advertit a la ciutadania sobre el perill de moure's a certes parts del país. Alguns hospitals i escoles han tancat per falta de personal, donat que personal mèdic i mestres estan marxant a altres parts del país més segures.	L'economia del país pateix un descens prolongat i hi ha molta por que la situació no millori a curt termini. Els béns bàsics es fan cada vegada més cars. Moltes persones professionals marxen cercant millor fortuna en altres llocs, moltes vegades deixant infants i gent gran. Algunes persones que han trobat feina a l'estranger envien diners i això sosté a les famílies.
NOTICIA 3	En les últimes setmanes la situació sembla estar sota control i algunes persones s'han atrevit a marxar del país. En el mercat de la ciutat hi ha hagut més moviment. Algunes persones que van marxar han anat tornant. Tot i així altres persones senten que la situació és encara insegura. Ahir anit va haver-hi una explosió a la capital i les causes encara són confuses.	Després de mesos de dificultats severes, sembla que els primers signes de recuperació econòmica apareixen a l'horitzó. S'estan obrint negocis allà on fa uns mesos es tancaven botigues. Algunes persones que van guanyar diners a l'estranger ara estan tornant a casa. Han invertit en una universitat nova, i s'espera que l'alumnat portarà nova vida al poble.

Ciutats Defensores dels Drets Humans

<http://ciutatsdretshumans.cat/>

www.facebook.com/ciutatsddhh/

[@ciutatsddhh](https://twitter.com/ciutatsddhh) [#ciutatsddh](https://twitter.com/ciutatsddhh)

Organitzen:

Ajuntament de
Caldes de Montbui

Ajuntament de
Cornellà de Llobregat

Ajuntament de Mataró

Ajuntament de
Mollet del Vallès

AJUNTAMENT DE REUS

Ajuntament
de Rubí

Ajuntament
de Sabadell

Ajuntament de
Sant Feliu
de Llobregat

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDES

AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

Col·laboren:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Casa Amèrica Catalunya

Generalitat
de Catalunya

FÒRUM DE
SÍNDICS I SÍNDIQUES
DEFENSORES
LOCALS DE CATALUNYA

Diputació Tarragona

AMB
Àrea Metropolitana
de Barcelona